

РЕШЕНИЕ

№ 79

гр. Велико Търново, 08.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ВТОРИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ХРИСТИНА ДАСКАЛОВА

Членове: ЕМАНУИЛ ЕРЕМИЕВ
ИСКРА ПЕНЧЕВА

при участието на секретаря ГАЛЯ М. РОМАНОВА
като разглежда докладваното от ИСКРА ПЕНЧЕВА Въззивно гражданско дело
№ 20224000500124 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по подадена от П. С. С. лично и в качеството ѝ на майка и законен представител на малолетните деца С. В. Б. и В. В. Б. въззивна жалба против Решение № 45/ 28.01.2022 г. по Гр. дело № 689/ 2020 г. по описа на ВТОС, с което съдът е отхвърлил предявените от нея против ОД на МВР – Велико Търново искове с правно основание чл.2 ал.1 т.7 ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на по 30 000 лв., причинени вследствие на незаконно прилагане на специални разузнавателни средства, ведно със законната лихва от датата на незаконното следене до окончателното изплащане.

Жалбоподателката излага оплаквания за неправилност на първоинстанционното решение, за необоснованост и незаконосъобразност на същото. По делото били доказани всички предпоставки за уважаване на предявените искове. Съдът неправилно приел, че в законодателството съществуват паралелно и независимо един от друг два оперативни способа на наблюдение – единият, уреден от НПК и ЗСРС, а другият – от ЗМВР. Това според жалбоподателката би означавало, че ЗМВР позволява да се заобикаля специалният ред, предвиден в НПК, за разрешение, прилагане и използване на СРС, и би довело до полицейски произвол. Неправилно съдът се позовавал на Инструкция № 8121з-929/ 02.12.2014 г. за патрулно-постова дейност, която в случая не намирала приложение, защото не се касаело до инцидентно наблюдение и не били

представени доказателства за възложена дейност по този подзаконов нормативен акт. Моли решението да бъде отменено и съдът да уважи изцяло исковите претексти. Претендира разноски.

В срока по чл.263 ал.1 ГПК е постъпил отговор от ответника ОД на МВР – Велико Търново. Счита, че първоинстанционния съд е оценил в пълнота събраните доказателства, обсъдил е всички доводи на страните и е изложил подробни мотиви за обосноваване на акта си. Правилно съдът приел, че в конкретния казус нито са използвани СРС по смисъла на ЗСРС, нито ищите са били обект на наблюдение от служители на МВР. Моли решението да бъде потвърдено. Претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл.259 ал.1 ГПК, от легитимирани страни, против обжалваем съдебен акт, поради което е процесуално допустима. В изпълнение на задълженията си по чл.269 от ГПК въззивният съд извърши служебна проверка относно валидността на обжалваното решение и допустимостта му в обжалваните части и намира, че съдебният акт не страда от пороци, водещи до неговата нищожност – постановен е от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвен е в писмена форма, подписан е и е разбираем. Не са налице и процесуални нарушения, обуславящи неговата недопустимост.

Съдът, като взе предвид оплакванията на страните и събраните по делото доказателства, в съответствие с предметните предели на въззивното производство, очертани с жалбите, намира следното:

Чрез събраните пред първоинстанционния съд доказателства е изяснена фактическата обстановка по спора, като страните не правят оплаквания срещу възприетото от съда: Не е спорно по делото, че в периода м.юли – 23.08.2011 г., м.01. – 18.02.2013 г. и м.август – м. октомври 2017 г. служители на ОД на МВР – К. К., Е. Д., Б. П. и Н. В. – разузнавачи в отдел „Криминална полиция“, сектор „Противодействие на икономическата престъпност“ – са извършвали наблюдение на складова база на СТ „Велтед“, в която се намирали два склада /през 2017 г. – офис и гараж/, стопанисвани от „Вачев Табак“ ООД, поради получена оперативна информация за продажба на територията на базата на акцизни стоки без бандерол. Към изисканото и прието като доказателство по делото НОХД № 1194/ 2013 г. по описа на РС – Велико Търново, което е образувано по обвинителен акт срещу С. В., Ц. В. и С. С. – родители и брат на ищцата, не се намира досъдебното производство, по което последната твърди, че са дадени показания от сочените лица за извършеното от тях наблюдение, но К. К. признава това обстоятелство при разпита му като свидетел в съдебно заседание на 22.01.2015 г., а Б. П. го потвърждава при разпита му като свидетел в съдебно заседание на 23.04.2015 г. Наблюдението, извършено през 2017 г., се установява от разпита на Костадинов като свидетел по ДП № 3М -159/ 2017 г. и в хода на съдебното

производство по НОХД № 1019/ 2017 г. по описа на РС – Велико Търново. И по двете дела няма изготвени и събрани веществени доказателства СРС, не е искано разрешение от съда за ползването на такива. По настоящото дело св. Костадинов дава показания, че наблюдението е било на самия склад/ офис отвън – дали се развива дейност, кой посещава обекта, има ли клиенти, както и движението на „оперативно интересните лица“, които в случая били С. В. и С. С.. Целта на наблюдението е била да се изясни дали получената информация е достоверна. Свидетелят сочи, че ищцата не е била оперативно интересно лице и не е следена, заснемана, подслушвана, нито децата ѝ, които към 2013 г. не са били родени, а през 2017 г. са съответно на 3 г. и 1 г. Излага, че тя е посочена само като лице, посещаващо наблюдавания офис, като е виждана понякога да ходи там с двете си деца. Показанията му съответстват на показанията му по НОХД № 1194/ 2013 г. и по ДП № 3М -159/ 2017 г. В неговите и на колегата му Б. П. показания по НОХД № 1194/ 2013 г. не се съдържат твърдения за извършено наблюдение на ищцата, а единствено на складовете. За 2017 г. Костадинов е описал, че от началото на м.август 2017 г. е проведено засилено проучване и наблюдение на С. С., като е събрана информация за адреса, на който живее, местонахождението на офиса му, автомобилите, с които се придвижва и лицата, с които контактува. Касаещите ищцата наблюдения на свидетеля, отразени в показанията му, са, че тя е посещавала офиса на брат си, че брат ѝ живее сам, не е пребивавал в дома ѝ, че е забелязван да си играе с децата ѝ в района на офиса, когато тя ги е водила при посещенията си. През 2017 г. св. Костадинов е извършвал наблюдението с бинокъл, от дистанция – от покрива на гаражна постройка, южно от складовата база, а колегите му Е. Д. и Н. В. били в района на базата, което се установява както от показанията му, така и от доклад на разследващия полицай по ДП № 3М -159/ 2017 г.

Установено е от показанията на св. И. Иванов, че ищцата, с която са приятели от лятото на 2017 г., му е споделила, че тя и децата ѝ били следени от полицията, изпитвала страх и постоянно била в паника, оглеждала се, страняла от приятелите си и се съмнявала във всеки, започнала да пие успокоителни.

При така изяснената фактическа обстановка, първоинстанционният съд е формирал по предявените субективно съединени искове правни изводи, които изцяло се споделят от настоящата инстанция и на основание чл.272 ГПК съдът препраща към изложените мотиви.

Съдът е сезиран с искове с правно основание чл.2 ал.1 т.7 ЗОДОВ – за обезщетение на вреди, причинени на ищите от ОД на МВР вследствие на незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства – СРС. Цитираната разпоредба предвижда ангажиране отговорността на Държавата, когато СРС са прилагани от разследващите органи и прокуратурата без разрешение от компетентния орган или макар такова разрешение да е било издадено, не са били

налице законовите предпоставки за това. ОД на МВР е надлежно легитимиран да представлява Държавата като процесуален субституент по предявените иски, тъй като това е органът, за който ищецът твърди, че е приложил СРС спрямо него без да е искал и получил разрешение от съда. Основателността на иска в конкретния казус е обусловена от доказването използването на СРС спрямо ищцата и нейните малолетни деца, липса на разрешение от компетентния съд за използването на СРС и настъпили вреди в пряка причинно-следствена връзка с това незаконосъобразно действие. По делото е установено по категоричен начин, че описаното и установено наблюдение от служители на ОД на МВР не представлява СРС, а оплакванията на ищцата, на които тя се позовава за исковата си претенция, са основани на неправилно разбиране на естеството на СРС. Условието, редът за използване и прилагане и контролът върху използването на СРС са уредени в специален закон. ЗСРС в чл.2 дава дефиниция на СРС, а именно: „техническите средства и оперативните способности за тяхното прилагане, които се използват за изготвяне на веществени доказателствени средства – кинозаписи, видеозаписи, звукозаписи, фотоснимки и белязани предмети“. Видно от това определение, касае се не просто до оперативен способ за събиране на информация от вида на посочените в ал.3 на цитираната норма – наблюдение, подслушване, проследяване, проникване, белязване и проверка на кореспонденцията и компютризираната информация и др., а този способ е пряко свързан с използването на техническите средства по ал.2 – електронни и механични съоръжения и вещества. В разпоредбите от чл.5 до чл.10 ЗСРС, където са описани отделните оперативни способности, всеки един се осъществява чрез технически средства, като целият резултат от ползването на СРС е изготвянето на веществени доказателствени средства, документиращи дейността на контролирани лица и обекти чрез фотографирание, видеозаписване, звукозаписване и филмиране върху материални носители – чл.11 и тези веществени доказателства да бъдат ползвани в наказателния процес на доказване на конкретни факти. СРС са допустими за предотвратяване и разкриване само на изрично посочените в чл.3 ал.1 ЗСРС тежки умишлени престъпления и то само в случай, че необходимите данни не могат да бъдат събрани по друг начин или събирането им е свързано с изключителни трудности. В настоящия казус не са били налице законовите предпоставки за използване на СРС и съответно не са били предприети действия от ОД на МВР като оправомощен органи по чл.13 ал.1 ЗСРС за получаване на разрешение от компетентния съд. На първо място, оперативната информация, обосновала провеждането на наблюдението, е за продажба на акцизни стоки без бандерол, т.е. сочи на евентуално престъпление по чл.234 НК и не попада в предметния обхват, очертан от чл.3 ал.1, за който е допустимо ползването на СРС. На второ място, доказателства очевидно са могли да бъдат събрани чрез други доказателствени средства, каквито са показанията на свидетели – очевидци. Не е използвано и техническо средство по смисъла на чл.2 ал.2 ЗСРС, чието предназначение

е създаването на веществено доказателство. Ако бяха използвани СРС, доказателствено значение в последващия наказателен процес биха имали единствено изготвените в съответствие с НПК и ЗСРС протоколи от извършените действия, а не свидетелските показания на съответните оперативни работници, както е в случая по двете НОХД. Извършеното наблюдение от служителите на МВР представлява оперативно средство по чл.10 ал.1 ЗМВР /чл.140 ал.2 ЗМВР – отм./ за осъществяване на основна дейност на МВР съгласно чл.6 ал.1 т.1 ЗМВР – оперативно-издирвателна, уредена като правомощие на органите на полицията в Глава втора, раздел II ЗМВР /Глава единадесета на ЗМВР – отм./ Оперативно-издирвателната дейност е съвкупност от явни и тайни действия на оперативно-издирвателните органи на МВР, насочена към постигане на целите по чл.8 ал.3 т.1 ЗМВР /чл.139 т.1 ЗМВР – отм./, една от които е превенция и разкриване на престъпления, заплахи за националната сигурност и нарушения на обществения ред. Основания за извършването ѝ могат да бъдат и искания, направени от органите на досъдебното производство и съда – чл.9 ал.2 ЗМВР, но основно правомощие на МВР е да я извършва при наличието на данни за подготвени, извършващи се или довършени престъпления – чл.9 ал.1 т.1. Оперативно-издирвателната дейност се извършва чрез специфични способности, които могат да представляват СРС, ако се прилагат с използването на технически средства и в този случай условията и реда за прилагането им е този по ЗСРС, но могат и да не представляват СРС, а упражнени правомощия на органите на полицията, предоставени им със ЗМВР и подзаконовите нормативни актове. Това следва и от нормата на чл.10 ал.2 ЗМВР, като редакцията на чл.140 ал.2 ЗМВР – отм. е била по-прецизна, защото ясно разграничава извършването на оперативно-издирвателната дейност чрез специфични способности и средства и отделно чрез СРС. Докато събирането на информация чрез СРС винаги засяга основните конституционни права, защитени в чл.32 - чл.34 КРБ и чл.8 КЗПЧОС, на съответното наблюдавано, записвано, подслушвано, заснемано и пр. лице – неприкосновеност на личността, жилището, тайната на кореспонденцията и други съобщения, което налага изрична регламентация и съответно неспазването на законовите изисквания е основание за ангажиране отговорността на Държавата по реда на ЗОДОВ, то прилагането на наблюдение като оперативно средство за събиране на информация е законоустановено и не представлява посегателство върху личната сфера на лицето, т.е. не накърнява горните конституционни права на наблюдаваното лице чрез незаконна намеса в личния и семейния му живот. Изрично в чл.96 е посочено, че полицейските органи наблюдават, установяват и контролират обекти и лица, за които има данни, че подготвят, извършват или са извършили престъпления.

Извън изложеното, в конкретния казус ищцата и нейните малолетни деца изобщо не са били обект на наблюдение, а са попаднали в обхвата на наблюдавания обект наред с всички останали граждани, посещавали обекта в периода на

наблюдението му. Не се установява от показанията на оперативните работници тя да е следена извън този обект.

По така изложените съображения, като е приел, че не е осъществен фактическият състав на чл.2 ал.1 т.7 ЗОДОВ и предявените иски са неоснователни и ги е отхвърлил, първоинстанционният съд е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да бъде потвърдено.

При този изход на спора на основание чл.78 ал.8 ГПК следва да бъде осъдена жалбоподателката да заплати на ОД на МВР – В. Търново юрисконсултско възнаграждение за производството пред ВТАС, което съдът определя в размер на 150 лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 45/ 28.01.2022 г. по Гр. дело № 689/ 2020 г. по описа на ВТОС.

ОСЪЖДА П. С. С. с ЕГН ***** от гр. В. Търново, *****, да заплати на ОД на МВР – Велико Търново **сумата 150 /сто и петдесет/ лв.** – юрисконсултско възнаграждение за производството пред ВТАС.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок, считано от връчване на препис от него на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____